

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради ЗНУ

(від 08.06.2022 р., протокол № 13)

 М.О. Фролов

вводиться в дію з 01.09.2022 р.

Ректор ЗНУ

 М.О. Фролов

каз № 06. 2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ПРО ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ,
ЗДОБУТИХ ШЛЯХОМ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА/АБО ІНФОРМАЛЬНОЇ
ОСВІТИ
(нова редакція)

м. Запоріжжя
2022

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (далі – Положення) визначає підстави та вимоги до процедур визнання, дотримання прозорості, об'єктивності та забезпечення якості проведення процедури оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання у Запорізькому національному університеті (далі – Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII;
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами);
- Закону України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VII (зі змінами);
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 08.02.2022 № 130 Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом формальної та/або інформальної освіти;
- Положення про організацію освітнього процесу у Запорізькому національному університеті, затвердженого Вченою радою ЗНУ протокол № 3 від 29.09.2015 (зі змінами).

Для проведення процедури визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті враховуються Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах (лист Міністерства освіти і науки України № 1/9 - 119 від 26 лютого 2010 року).

1.3. Визнання результатів неформального та/або інформального навчання особи – це комплекс процедур, що встановлюють їх відповідність результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою (результатам навчання певних освітніх компонентів або програмним результатам навчання), або певному рівню освіти, за підсумками чого приймається рішення про можливість зарахування особі певних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) відповідної освітньої програми, у тому числі, в рамках її вибіркової складової.

Єдиний підхід в оцінюванні та засоби вимірювання результатів навчання та компетентностей здобутих в системі неформального та/або

інформального навчання забезпечується вимогою їх відповідності результатам навчання та компетентностям відповідних освітніх програм.

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Валідація - формалізований процес визначення рівня оволодіння здобувачами запланованими результатами навчання. Засоби валідації результатів неформальної/інформальної освіти – екзаменаційні білети, контрольні та тестові завдання, інструменти, обладнання, матеріали та інші засоби відповідно до рівня кваліфікації та технологічних вимог.

– **інформальна освіта** (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям

– **Кваліфікація** – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання).

– **Компетентність** – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

– **Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи** (далі - **кредит ЄКТС**) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою здобуття освіти становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

– **Неформальна освіта** – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

– **Освітня кваліфікація** – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

– **Освітні програма** (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою

результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій).

– **Результати навчання** – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, що можна ідентифікувати, спланувати, оцінити та виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

– **Формальна освіта** – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

1.5. У процесі визнання результатів неформального та/або інформального навчання не підлягають розгляду документи, що підтверджують неформальне навчання та/або професійну, громадську чи іншу діяльність, видані на тимчасово окупованій території України або території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом.

1.6. У рамках процедур визнання результатів неформального та/або інформального навчання не підлягають визнанню результати навчання, визначені у професійних стандартах та/або стандартах, встановлених міжнародними конвенціями або договорами, стороною яких є Україна, для професій, для яких запроваджено додаткове регулювання (для освітніх програм, за якими здійснюється підготовка фахівців відповідних професій), крім випадків передбачених відповідними конвенціями або договорами.

1.7. Процедура забезпечення якості визнання результатів неформального та інформального навчання є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти Університету.

1.8. Дія цього Положення поширюється на всі факультети та Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні (далі – ІННІ).

II. ПРАВО НА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОГО ТА/АБО ІНФОРМАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Право на визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті поширюється на здобувачів вищої освіти усіх рівнів вищої освіти Університету.

2.2. Визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті дозволяється:

- здобувачам ступеня вищої освіти бакалавр – для дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. Визнання результатів проводиться у семестрі, який передує семестру, у якому згідно з навчальним планом конкретної освітньої програми передбачено вивчення певної дисципліни. Обмеження зроблено з врахуванням ймовірності не підтвердити здобувачем вищої освіти своїх результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті;

- здобувачам ступеня вищої освіти магістр, доктор філософії – для дисциплін, які починають викладатися з першого семестру – протягом першого місяця навчання, для інших дисциплін навчального плану – визнання результатів проводиться у семестрі, який передує семестру, у якому згідно з навчальним планом конкретної освітньої програми передбачено вивчення певної дисципліни.

2.3. Визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті поширюється на обов'язкові та вибіркові дисципліни освітньої програми за умови відповідності цих результатів кваліфікації здобувача відповідного ступеня вищої освіти.

2.4. Для визнання результатів навчання набутих у неформальній освіті здобувач вищої освіти (далі – заявник) звертається із заявою на ім'я проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи Університету, з проханням про визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті. Заява погоджується деканом відповідного факультету / директором ІННІ (Додаток 1).

2.5. До заяви надаються додаткові документи для підтвердження інформації про неформальне та/або інформальне навчання: сертифікати, свідоцтва, освітні програми, які підтверджують зміст та результати навчання, які отримав здобувач вищої освіти.

2.6. Заява після резолюції проректора передається до навчально-методичного відділу, який надає консультативну допомогу заявникам щодо заповнення декларацій про попереднє навчання, зокрема, щодо опису результатів неформального та/або інформального навчання для їх подальшого співставлення з результатами навчання, передбаченими відповідною освітньою програмою або певним рівнем освіти.

2.7. В декларації про попереднє навчання здобувач ступеня вищої освіти надає наступну інформацію (Додаток 2):

- опис результатів неформального та/або інформального навчання, щодо визнання яких подається заява;
- інформацію про суб'єкта, який здійснював неформальне навчання або з яким пов'язана професійна, громадська або інша діяльність

(за наявності), під час якої здобувались відповідні результати навчання;

- інформацію про попереднє навчання та досвід діяльності заявника, під час яких здобувались результати неформального та/або інформального навчання, зокрема, періоди неформального та/або інформального навчання та/або відповідної діяльності (за наявності).

2.8. Навчально-методичний відділ:

- здійснює аналіз достатності інформації щодо здобутого заявником попереднього досвіду та результатів неформального та/або інформального навчання заявника та перевірку наданої заявником інформації.

- для підтвердження або уточнення необхідної інформації направляє запити до зазначених у декларації про попереднє навчання суб'єктів, які здійснювали неформальне навчання або де здійснювалася професійна, громадська або інша діяльність, під час якої заявником здобувались результати неформального та/або інформального навчання

Відповіді зазначених суб'єктів приймаються до розгляду як додаткові документи (матеріали), які засвідчують наведену заявником інформацію.

- організовує проведення, із залученням гаранта відповідної освітньої програми, співставлення задекларованих заявником результатів неформального та/або інформального навчання з результатами навчання, передбаченими відповідною освітньою програмою.

2.9. Співставлення результатів неформального та/або інформального навчання заявника з результатами навчання, передбаченими відповідною освітньою програмою передбачає аналіз, порівняння за змістом та рівнем складності інформації, що міститься у декларації про попереднє навчання та наданих документах.

Його результати фіксуються у висновку щодо:

- відповідності/невідповідності задекларованих результатів неформального та/або інформального навчання заявника певним результатам навчання, передбаченим обов'язковою складовою освітньої програми;

- ідентифікують відповідність результатів навчання, які підлягають оцінюванню – освітнім компонентам – навчальним дисциплінам.

У випадку невідповідності задекларованих результатів неформального та/або інформального навчання заявника результатам навчання, передбаченим обов'язковою складовою освітньої програми Університету розглядається можливість визнання таких результатів навчання в рамках вибіркової складової освітньої програми, за якою навчається заявник.

Обов'язковою умовою визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника в рамках вибіркової складової освітньої

програми є відповідність цих результатів навчання рівню освіти, на якому реалізується освітня програма. Результати такого розгляду фіксуються у висновку.

2.10. Строк розгляду заяви та прийняття рішення про можливість/неможливість проводити подальші процедури визнання на основі наданої заявником інформації становить не більше десяти робочих днів

У випадку направлення запиту до суб'єкта, який здійснював неформальне навчання або де здійснювалася професійна, громадська або інша діяльність, під час якої здобувались відповідні результати навчання, термін розгляду заяви про визнання може бути продовжений до отримання зазначеної інформації та її опрацювання, про що навально-методичний відділ інформує заявника.

2.11. Якщо інформація, наведена у декларації про попереднє навчання, та додаткові документи, надані заявником та/або суб'єктом (суб'єктами) неформального та/або інформального навчання, не дозволяють ідентифікувати результати неформального та/або інформального навчання заявника для їх подальшого співставлення з результатами навчання, передбаченими відповідною освітньою програмою, або наведена у декларації про попереднє навчання інформація щодо неформального навчання або досвіду діяльності заявника не підтверджується, Університет повертає документи заявнику без подальшого розгляду із зазначенням підстав прийняття такого рішення у письмовому вигляді.

ІІІ. ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОГО ТА/АБО ІНФОРМАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

3.1. Визнання Університетом результатів неформального та/або інформального навчання використовуються для реалізації академічних прав заявника:

- зарахування певних освітніх компонентів освітньої програми – навчальної дисципліни (дисциплін),
- окремих видів навчальної роботи в межах певних освітніх компонентів (навчальних дисциплін) освітньої програми,
- формування індивідуальної освітньої траєкторії (вибіркової складової освітньої програми).

3.2. За результатами отриманої інформації, висновку про результати співставлення, за погодженням з відповідним деканатом / директором ІННІ навчально-методичний відділ готує розпорядження проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи про можливість проводити подальші

процедури визнання, створення Предметної комісії, для проведення оцінювання та прийняття рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника.

3.3. До складу Предметної комісії входять декан (заступник декана з навчальної роботи) відповідного факультету / директор ІННІ (заступник директора з навчальної роботи), завідувач випускової кафедри або гарант освітньої програми, на якій навчається здобувач вищої освіти; провідні науково-педагогічні працівники, які викладають дисципліни, що пропонуються до перезарахування на основі визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті. Склад Предметної комісії забезпечує неупереджене оцінювання результатів навчання заявника та не повинен мати конфлікт інтересів.

Робота Предметної комісії фіксується у протоколах її засідань.

3.4. Предметна комісія проводить співбесіду із здобувачем вищої освіти та приймає рішення про строки проведення атестації для визнання результатів навчання, визначає форму оцінювання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті.

Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання Предметна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання.

3.5. До проведення атестації здобувач вищої освіти має бути ознайомлений з робочою програмою / силабусом навчальної дисципліни, переліком тем і питань (індивідуальних завдань, розрахункових робіт, домашніх контрольних робіт тощо), які виносяться підсумкове оцінювання, та з критеріями оцінювання.

Якщо навчальним планом з дисципліни передбачено виконання курсової роботи, то здобувача ознайомлюють з переліком тем курсових робіт.

Здобувач повинен бути ознайомлений з критеріями оцінювання та правилами оскарження результатів.

Для підготовки підсумкового контролю з навчальної дисципліни здобувачу вищої освіти надається 10 робочих днів та 20 днів для написання курсової роботи (за наявності). Термін підготовки обговорюється зі здобувачем.

3.6. Предметна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою:

- визнати результати навчання, набуті під час неформальної та/або інформальної освіти та зарахувати їх як оцінку семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни;

У такому випадку заявнику зараховується відповідна освітньому компоненту кількість кредитів ЄКТС. Оцінка за таким освітнім компонентом визначається за підсумками вимірювання визнаних результатів навчання.

- визнати результати навчання, набуті під час неформальної та/або інформальної освіти та зарахувати їх відповідно до рейтингової системи оцінювання як поточний контроль з відповідної складової навчальної дисципліни; зарахування тільки частини результатів навчання, передбачених певним освітнім компонентом.

У такому випадку заявнику зараховуються окремі види, навчальної роботи або теми за таким освітнім компонентом.

- зарахувати результати неформального та/або інформального навчання заявника в рамках вибіркової складової освітньої програми

За підсумками визнання таких результатів навчання заявнику зараховується певна кількість кредитів вибіркової складової освітньої програми. У такому випадку визнані результати навчання відображаються в індивідуальному навчальному плані як один чи декілька вибірових освітніх компонентів. Обсяги таких освітніх компонентів у кредитах ЄКТС. визначаються освітньою програмою та навчальним планом освітньої програми.

3.7. Комісія виставляє підсумкову оцінку за шкалою ЄКТС. Якщо здобувач отримав менше 60 балів, то йому не зараховуються результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті.

3.8. За підсумками роботи Предметна комісія оформлює протокол, у якому міститься висновок про результати оцінювання неформального та/або інформального навчання.

3.9. При зарахуванні навчальної дисципліни за результатами оцінювання неформального та/або інформального навчання, відповідно до рішення Предметної комісії, до навчальної картки здобувача вищої освіти вносяться: назва навчальної дисципліни, загальна кількість годин/кредитів, оцінка та підстава щодо перезарахування (номер протоколу). Ця інформація (назва навчальної дисципліни, загальна кількість годин/кредитів, оцінка) обов'язково вноситься до додатка до диплома здобувача вищої освіти.

Здобувач вищої освіти звільняється від вивчення перезарахованої навчальної дисципліни у наступних семестрах.

3.10. Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми (для спеціальностей галузі знань 12 «Інформаційні технології» не може перевищувати 35 відсотків відповідної освітньої програми).

3.11. Здобувач вищої освіти не може бути звільненим від атестації за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання.

IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Протокол Предметної комісії, у якому міститься висновок стосовно визнання результатів навчання, отриманих під час неформальної / інформальної освіти, а також заява на ім'я декана факультету / директора інституту з копіями документів (сертифікати, свідоцтва, посилання тощо) зберігаються в навчальній картці здобувача. Протокол, у якому міститься висновок щодо не визнання результатів навчання, отриманих під час неформальної / інформальної освіти зберігається у деканаті / директораті ІННІ – 1 рік.

4.2. У разі негативного висновку Предметної комісії щодо визнання результатів навчання здобувач вищої освіти має право звернути із апеляційною заявою до ректора Університету. Відповідно до апеляції ректор створює наказом Апеляційну комісію у складі проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи, декана відповідного факультету та науково-педагогічних працівників випускової кафедри, які не входили до Предметної комісії. Апеляційна комісія за результатами розгляду заяви приймає обґрунтоване рішення про її повне або часткове задоволення чи про залишення поданої апеляційної заяви без задоволення.

4.3. Організацію та проведення процедури визнання результатів навчання неформальної / інформальної освіти за необхідності проводити з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

4.4. У випадку виникнення конфліктної ситуації здобувача з членами предметної комісії, врегулювання здійснюється згідно з Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Запорізькому національному університеті за відповідним зверненням однієї зі сторін конфлікту.

4.5. Заявник має право повторно подати на розгляд заяву про визнання результатів неформального та/або інформального навчання та декларацію, що містить уточнену інформацію, та додаткові документи, що її підтверджують і дозволяють ідентифікувати результати неформального та/або інформального навчання заявника.

ПОГОДЖЕНО

Перший проректор

О.Г. Бондар

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

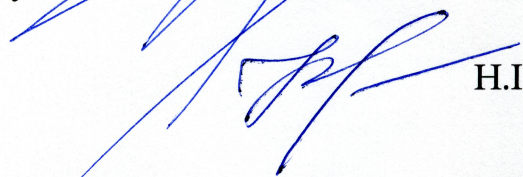

О.І. Гура

Начальник юридичного відділу

К.Б. Борисов

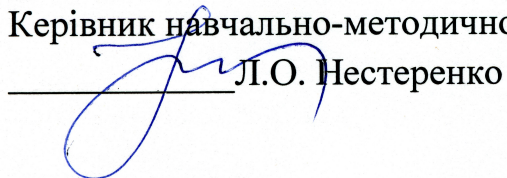
Начальник відділу кадрів

Н.І. Котляренко

Положення підготував:

Керівник навчально-методичного відділу

Л.О. Нестеренко

Заява

Проректору з науково-педагогічної
та навчальної роботи ЗНУ Гурі О.І.
студентки ІННІ ім. Ю.М. Потебні
ЗНУ,
гр. 6.0510-іе-с
Івахненко Олени Петрівни
(097) 333 77 99

ЗАЯВА

Прошу визнати результати навчання, набутих мною у неформальній / інформальній освіті (зазначити потрібне) як результати семестрового контролю з дисципліни /освітнього компонента «_____» за освітньою програмою «_____».

До заяви додаю:

- для визнання результатів навчання, набутих у неформальній освіті додаються документи, що підтверджують набуття відповідних результатів навчання.

- для визнання результатів навчання, набутих у інформальній освіті надається мотиваційне обґрунтування, чому можлива валідація.

_____ дата

_____ підпис

З процедурою валідації результатів неформального / інформального навчання ознайомлений _____

_____ підпис

ОСВІТНЯ ДЕКЛАРАЦІЯ

про результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або
інформальної освіти

I. Загальні відомості

1. _____
(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) заявника)
2. _____
(факультет)
3. _____
(форма здобуття освіти, курс, група)
4. Мета звернення: _____
(валідація результатів навчання здобутих шляхом неформальної освіти або самоосвіти)
5. _____
(рівень вищої освіти, якому відповідають результати навчання)
6. _____
(шифр та назва спеціальності, якій відповідають результати навчання)
7. _____
(освітня програма)

II. Відомості про суб'єкта (суб'єктів) освітньої діяльності та результати навчання

Найменування суб'єкта освітньої діяльності, що видав документ про неформальну освіту*			
Найменування документа та його обліковий запис**	Найменування програми (курсу, теми, модуля тощо)	Обсяг (тривалість) програми**	Результати навчання (їх опис)
	1.		1. 2. 3...
	...		1...

* У разі декларування результатів навчання здобутих шляхом інформальної освіти зазначається слово «самоосвіта».

** У разі декларування результатів навчання здобутих шляхом інформальної освіти позиція не заповнюється.

III. Висновок щодо співставлення результатів неформального та/або інформального навчання заявника з результатами навчання, передбаченими відповідною освітньою програмою

1. Задекларовані результати неформального та/або інформального навчання відповідають / не відповідають результатам, передбаченим освітньою програмою спеціальності _____

2. Задекларовані результати неформального та/або інформального навчання підлягають оцінюванню з дисципліни /освітнього компонента:

Обов'язкова / Вибіркова _____

Гарант освітньої програми

Керівник навчально-методичного відділу

Підпис, прізвище, ініціали заявника: _____

Дата заповнення та подання освітньої декларації _____